

# Pakāpeniski veidotas un kupliem kokiem bagātas mežmalas saimnieciskā vērtība

Savstarpēji izdevīgas cilvēka un dabas attiecības, ko veicina pakāpeniski veidota mežmala

Krasā un iztaisnotā mežmalā, kur mežs uzreiz sākas ar blīvu, ēnainu mežaudzi, bet klajums — ar kādu monokultūru, ir daudz mazāk ekoloģisko nišu nekā pakāpeniski veidotā mežmalā, kas nozīmē arī primitīvākas ekoloģiskās un ekonomiskās funkcijas.



Mežmalas iekļaušana ganībās bagātina mājlopu barību ar dažādiem augļiem, koku lapām un zariem, laujot iegūt augstvērtīgāku gaļas produkciju.

Kad mežmala izveidota pakāpeniska, mājlopi ganoties paši to turpmāk uztur atbilstošā stāvoklī.



Lielāks putnu skaits mežmalas tuvumā palīdz ierobežot lauksaimniecības kultūru kaitēkļus.



Mežmalas kukaiņu daudzveidība palīdz uzturēt lielāku putnu skaitu.

Augļiem un sēklām bagātā mežmalā ir augstāka putnu sugu un skaita daudzveidība.

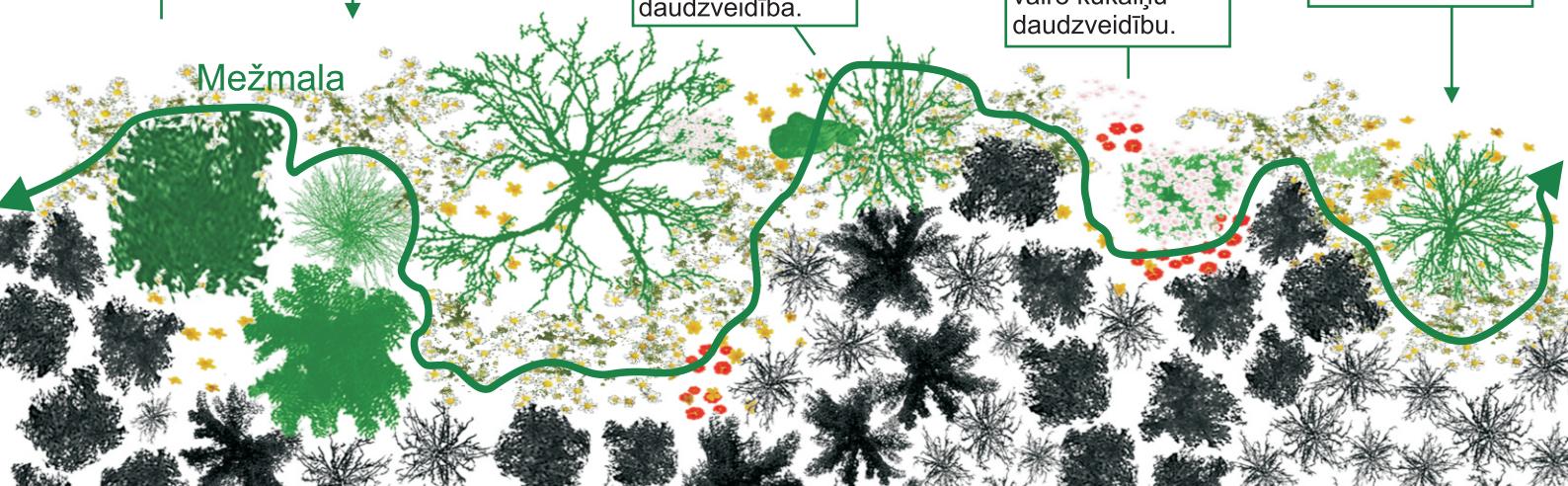
Bites ir nozīmīgākās lauksaimniecības kultūru apputeksnētājas, taču kultūraugu ainava parasti nav augu sugām ir tik bagāta, lai visu sezonu nodrošinātu vienmērīgu nektāra daudzumu. Šajā ziņā mežmalu augu valsts var sniegt būtisku atbalstu.



Mežmalu kukaiņi apputeksnē lauksaimniecības kultūras. Dažos gadījumos tie dara to, ko nespēj bites, piemēram, sarkano ābolīju apputeksnē kamenes. Daži kukaiņi ir arī kaitēkļu ierobežotāji, piemēram, mārītes barojas ar laputīm.



Ziedošiem augiem bagāta, pakāpeniski veidota mežmala ir nozīmīgs nektāra avots. Apmēram 200 m gara mežmala dod vairākus desmitus kilogramu medus gadā. Ja mežmalā aug arī kuplas liepas, tad liepu ražas gados ienesums var sniegties pat simtos kilogramu.



# Pakāpeniski veidotas un kupliem kokiem bagātas mežmalas saimnieciskā vērtība

Savstarpēji izdevīgas cilvēka un dabas attiecības, ko veicina pakāpeniski veidota mežmala

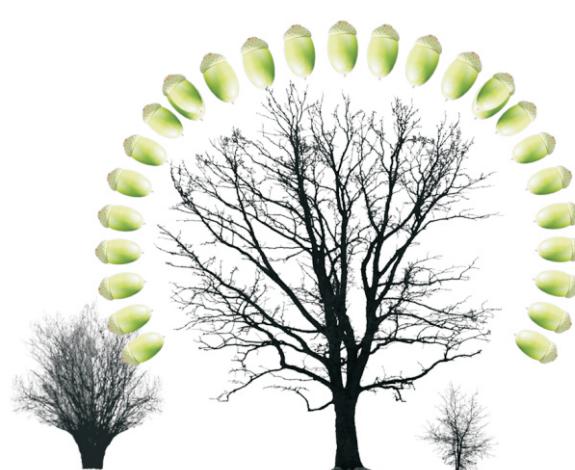


**30 % ~ 67 kg**

Ozolzīju uzturvērtība ir tāda pati kā miežiem — kupli, ražīgi ozoli ir vērtīgs lopbarības papildinājums ganībās. Šāda barība nav jāpērk, tā aug dabā. No nevēlamiem kokiem atēnotu ozolu turpmāk uztur pats ganāmpulks. Ozolam, kuru nomāc krūmi un citi koki, bieži zaļo tikai apmēram 30 % vainaga vai vēl mazāk. Attiecīgi, mazāka ir arī zīļu raža.



**10 Oz \* 67 kg = 670 kg**



**100 % ~ 200 kg**

Pieauguša, ar pilnvērtīgu lapotni ozola zīļu raža var būt apmēram 200 kg. Ja desmit ozoli tiktu atbrīvoti no nomācošajiem kokiem un krūmiem, to ražīgums no 30 % pieaugtu uz 100 %, un kopējais ieguvums būtu apmēram 1,3 tonnas ozolzīju. Uzturvērtības ziņā tās ir līdzvērtīgas tādam pašam daudzumam miežu.



**10 Oz \* 200 kg = 2000 kg**



Pīlādži un mežāboli bagātina mājlopu barību, kā arī ziedu laikā tie ir labs nektāraugs: no 1 ha koku iegūst apmēram 30 kg medus. Kupli ziedoši pīlādži un mežābeles kļūst arvien retāk sastopami, jo ieaug mežā. Kaut arī pamežā šo koku ir daudz, tie ir noēnoti un sniedz tikai niecīgu daļu no nektāra un augļu daudzuma, ko var dot daži kupli skraju mežmalu koki.